

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **J. d. J. R. N.** zastoupeného Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 3. 2016, č. j. 29 Az 32/2015 – 74,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Lipavskému, **s e u r č u j e** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 7. 2015, č. j. OAM-588/ZA-ZA14-ZA15-2015, postupem podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, neboť tato žádost je nepřipustná podle

§ 10a písm. b) zákona o azylu. Zároveň rozhodl, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států [dále jen „Nařízení (EU) č. 604/2013“] je Španělské království. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Hradci Králové žalobou; ten ji rozsudkem ze dne 7. 3. 2016, č. j. 29 Az 32/2015 – 74, zamítl.

V napadeném rozsudku krajský soud uvedl, že plně souhlasí se žalovaným, který dospěl k závěru o příslušnosti Španělského království (jakožto první členské země EU, na jejíž území žalobce vstoupil po opuštění země původu) k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, neboť žalobce svým pobytem ve Švýcarsku po dobu delší než 90 dní zmařil možnost aplikace čl. 14 odst. 2 Nařízení (EU) č. 604/2013, tedy možnost věcného posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaný i krajský soud nedostatečně a nesprávně posoudili skutečnost týkající se čl. 14 odst. 2 Nařízení (EU) č. 604/2013, když dospěli k závěru, že v souladu s čl. 14 odst. 1 citovaného nařízení, je k rozhodování o udělení mezinárodní ochrany příslušné Španělské království. S ohledem na to, že vstup na území České republiky je pro státní příslušníky Salvadorské republiky osvobozen od vízové povinnosti a žádost o udělení mezinárodní ochrany byla stěžovatelem podána v České republice, má stěžovatel za to, že v souladu s čl. 14 odst. 2 Nařízení (EU) č. 604/2013, je k rozhodnutí o jeho žádosti příslušná Česká republika.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že správní rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci a za aplikace příslušných, na věc dopadajících zákonných ustanovení. Trvá na zákonnosti předcházejícího správního řízení i samotného správního rozhodnutí, přičemž odkazuje na shromážděný spisový materiál, na obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí, i na své vyjádření k žalobě ze dne 5. 11. 2015. Navrhuje proto kasační stížnost v plném rozsahu jako nedůvodnou zamítnout.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Vymezením institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, či v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 – 57 (všechna zmiňovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se může jednat tehdy, dotýká-li se právních otázek, které dosud nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, případně byly řešeny (ať již na úrovni krajských soudů, či Nejvyšším správním soudem) rozdílně, nebo pokud je třeba učinit judikaturní odklon, tj. ve výjimečných a odůvodněných případech, kdy je nutné změnit výklad určité právní otázky rozhodované dosud správními soudy jednotně. Další typovým příkladem přijatelné kasační stížnosti je situace, kdy soud shledá v napadeném rozhodnutí

pokračování

krajského soudu zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele, a to za předpokladu, že toto pochybení dosáhne požadovaného minimálního stupně intenzity a že kasační soud shledá jako nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek nad rámec konkrétního případu. O takový případ se bude jednat tehdy, lze-li předpokládat, že pokud by takový deficit nenastal, byl by výrok rozhodnutí jiný (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 – 59, či ze dne 21. 2. 2008, č. j. 1 Afs 11/2008 - 72).

Při úvaze, zda je namístě kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost dle § 104a odst. 1 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že judikatorně dosud důsledně neřešil problematiku aplikace čl. 14 odst. 2 Nařízení (EU) č. 604/2013. Není tedy dán důvod nepřijatelnosti kasační stížnosti, a Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o skutkovou stránku věci, Nejvyšší správní soud z předloženého správního spisu zjistil, že stěžovatel dne 1. 7. 2015 podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž (a posléze i v rámci pohovoru) uvedl, že dne 17. 12. 2012, z důvodu obavy o svůj život (výhrůžky příslušníkům bezpečnostních složek státu ze strany organizovaných zločineckých skupin), vycestoval ze své vlasti (Salvadorská republika) do Španělského království, jelikož měl do země bezvízový vstup. Odtud se vydal do Švýcarska, kde pobýval asi 2,5 roku (s vědomím nelegálnosti podstatné části pobytu). Poté zamířil přes Německo do České republiky, kde požádal o udělení mezinárodní ochrany.

Podle čl. 3 odst. 1 Nařízení (EU) č. 604/2013 členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost pak posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Pouze v případě, kdy nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána (čl. 3 odst. 2 nařízení).

Z uvedeného tedy vyplývá, že za účelem určení příslušnosti členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, je nutno vždy nejprve přistoupit k hodnocení kritérií stanovených v kapitole III, tj. v čl. 7 až 15 Nařízení (EU) č. 604/2013, a to postupně v pořadí, v jakém jsou uvedena (čl. 7 odst. 1 tohoto nařízení).

Ve věci stěžovatele podle kritérií stanovených v čl. 8 až čl. 13 Nařízení (EU) č. 604/2013 příslušnost členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu určit nelze, neboť na daný případ nedopadají, a proto je třeba postupně jejich aplikaci vyloučit. Vzhledem k tomu, že se stěžovatel aplikace těchto článků nařízení na svůj případ nedovolává, postačí jen ve stručnosti konstatovat, že stěžovatel není nezletilým žadatelem (čl. 8), není rodinným příslušníkem osoby, která je v členské zemi žadatelem o mezinárodní ochranu nebo které již tato ochrana byla udělena (čl. 9 až čl. 11), není držitelem platného pobytového povolení či víza členské země (čl. 12) a nic nenasvědčuje ani tomu, že by na území EU vstoupil nedovoleným způsobem (čl. 13).

Ustanovení čl. 14 Nařízení (EU) č. 604/2013 však již plně vystihuje situaci stěžovatele. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení totiž obecně platí, že *pokud státní příslušník třetí země (zde Salvadorské republiky – pozn. NSS) nebo osoba bez státní příslušnosti vstoupí na území členského státu, ve kterém je osvobozen od vízové povinnosti [zde Španělské království dle Nařízení Rady (ES) č. 539/2001, ze dne 15. března 2001 – pozn. NSS], je ke posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát.* Výjimkou z tohoto obecného pravidla, která by vyloučila takto určenou příslušnost členského státu, je situace, kdy *státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti podá svou žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, ve kterém je rovněž osvobozen od vízové povinnosti. V tom případě je ke posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný posledně jmenovaný členský stát (čl. 14 odst. 2 nařízení).*

Podmínkou aplikace výjimky dle čl. 14 odst. 2 je tak podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě (odlišném od členského státu určeného dle odst. 1), ve kterém je žadatel rovněž osvobozen od vízové povinnosti. V daném případě je tedy nutno posoudit otázku existence osvobození stěžovatele od vízové povinnosti v České republice, v době, kdy zde požádal o mezinárodní ochranu; podle čl. 7 odst. 2 nařízení je totiž rozhodný stav v době podání první žádosti o mezinárodní ochranu.

Nařízením Rady (ES) č. 539/2001, ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni, v konsolidovaném (a pro danou věc účinném) znění v čl. 1 bodu 2 stanoví, že *státní příslušníci třetích zemí uvedených v seznamu v příloze II jsou osvobozeni od vízové povinnosti stanovené v odstavci 1 pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů.* Mezi státy zařazenými v příslušné příloze je i Salvadorská republika, jejímž státním příslušníkem je stěžovatel.

Z uvedeného tedy vyplývá, že pro posouzení osvobození od vízové povinnosti na území členských států je rozhodné zohlednit nejenom skutečnost, o jakého státního příslušníka třetí země jde, ale taktéž je třeba určit celkovou dobu jeho pobytu ve všech členských státech.

Ačkoliv Švýcarská konfederace, na jejímž území stěžovatel po dobu zhruba 2,5 roku pobýval, není členským státem Evropské unie, ke dni 12. 12. 2008 se stala součástí tzv. „schengenského prostoru“, a to na základě implementace Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského acquis (viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí, publikované pod č. 36/2008 Sb. m. s.). Ve smyslu čl. 1 a čl. 2 této dohody Švýcarská konfederace provádí a uplatňuje ustanovení schengenského acquis uvedené v příloze A a B této dohody [Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 je obsaženo v příloze B, na kterou odkazuje čl. 2 odst. 2 dohody], což zahrnuje i společnou vízovou politiku. Na tuto dohodu ostatně výslovně odkazoval i bod 25 preambule Schengenského hraničního kodexu z roku 2006 [Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006], stejně jako na ní odkazuje bod 40 preambule nyní účinného Schengenského hraničního kodexu [Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/399 ze dne 9. března 2016].

Je tedy zřejmé, že pro účely posouzení celkové délky pobytu stěžovatele na území členských států a Švýcarské konfederace po jeho vstupu na území Španělského království dne 17. 12. 2012 je z hlediska osvobození od vízové povinnosti třeba vzít v potaz i dobu strávenou na území Švýcarské konference.

pokračování

V nyní posuzované věci se stěžovatel zdržoval na území členských států a Švýcarské konfederace po dobu přesahující 90 dnů (17. 12. 2012 vstoupil na území Španělského království, odkud přicestoval do Švýcarska, kde strávil cca 2,5 roku, a poté se vydal do České republiky za účelem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany). Za daného stavu tak nutně platí, že již při vstupu na území České republiky stěžovatel, v důsledku překročení doby 90 dnů pro bezvízový styk k pobytu na území členských států, respektive států přidružených, nebyl osvobozen od vízové povinnosti, neboť osvobození stěžovatele zaniklo uplynutím 90. dne po vstupu do schengenského prostoru (v případě stěžovatele se tak stalo na území Švýcarské konfederace). Zásadní podmínkou aplikace čl. 14 odst. 2 je však právě existence osvobození od vízové povinnosti v členském státě, v němž žadatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Za dané situace podmínku osvobození od vízové povinnosti v České republice stěžovatel nespĺňuje, a proto je v jeho případě aplikace čl. 14 odst. 2 Nařízení (EU) č. 604/2013 vyloučena a příslušnost členského státu k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je tak nutno určit dle obecného pravidla vyjádřeného v čl. 14 odst. 1 Nařízení (EU) č. 604/2013. Právě fakt, že stěžovatel od vstupu do schengenského prostoru tento prostor neopustil, je pro danou věc zásadní; k tomu srov. rozsudek velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. 6. 2016, C-155/15 (*Karim*), dle kterého by příslušnost členského státu k vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu (zde Španělského království) zanikla v případě, kdy žadatel opustí území členských států (míněno států zahrnutých do schengenského prostoru, byť to Nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie 604/2013 ze dne 26. Června 2013 – tzv. „Dublinské nařízení III.“ – explicitně nestanoví) na dobu nejméně třech měsíců (což není případ nyní posuzované věci). Právnímu posouzení věci krajským soudem i žalovaným tak nelze ničeho vytknout.

Lze tedy závěrem shrnout, že podmínku osvobození od vízové povinnosti, vyžadovanou čl. 14 odst. 2 Nařízení (EU) č. 604/2013, je třeba vždy posuzovat nejen z pohledu státní příslušnosti žadatele, ale i s přihlédnutím k celkové době jeho pobytu na území členských států Evropské unie, včetně států dohodou přidružených.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka - žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Krajský soud ustanovil stěžovateli k jeho žádosti zástupce z řad advokátů; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Náklady řízení o kasační stížnosti spočívají v odměně advokáta žalobce za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě jeho hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy činí 3.400 Kč. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Podle § 57 odst. 2 s. ř. s. proto byla odměna advokáta navýšena o částku odpovídající této dani. Náklady řízení za zastoupení, včetně daně z přidané hodnoty,

tedy činí 4.114 Kč. Přiznaná odměna bude ustanovenému advokátu vyplacena z účtu tohoto soudu ve lhůtě uvedené ve výroku tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu